

Sygn. akt: I C 632/14

WYROK ZAOCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 października 2014 r.

Sąd Rejonowy w Nysie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	Sędzia Sądu Rejonowego Remigiusz Drzewiecki
Protokolant:	protokolant sądowy Joanna Pile-Syposz

po rozpoznaniu w dniu 22 października 2014 r. na rozprawie w N.

sprawy z powództwa (...) S.A. w W.

przeciwko A. M.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego A. M. na rzecz strony powodowej (...) S.A. w W. kwotę 1.834,87 zł (jeden tysiąc osiemset trzydzieści cztery złote i osiemdziesiąt siedem groszy) wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 17 czerwca 2014 r. do dnia zapłaty,

II. w pozostałym zakresie powództwo oddala,

III. zasądza od pozwanego A. M. na rzecz strony powodowej (...) S.A. w W. kwotę 609,45 zł (sześćset dziewięć złotych i czterdzieści pięć groszy) tytułem części poniesionych kosztów postępowania,

IV. wyrokowi nadaje rygor natychmiastowej wykonalności.

UZASADNIENIE

Strona powodowa (...) S.A. w W. w pozwie wniesionym 17 czerwca 2014 r. wniosła o zasądzenie od pozwanego A. M. kwoty 2.162,20 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, a nadto o zasądzenie od pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz kosztów opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł.

W uzasadnieniu pozwu strona powodowa wskazała, że zawarła z pozwanym w dniu 6 lutego 2013 r. umowę pożyczki nr (...). W skład świadczenia, do zwrotu którego pozwany się zobowiązał z tytułu umowy pożyczki nr (...), wchodziły: kwota 1.500 zł tytułem pożyczki netto, odsetki umowne w kwocie 204,51 zł, opłata przygotowawcza w kwocie 208,80 zł oraz opłata za obsługę pożyczki w domu klienta w kwocie 771 zł.

Pozwany z tytułu pożyczki spłacił jedynie kwotę 260 zł. Jednocześnie strona powodowa wskazała, iż wraz z umową pożyczki pozwany wyraził chęć skorzystania z dodatkowej usługi w postaci obsługi pożyczki w domu. Wysokość opłaty za tę usługę została ustalona z uwzględnieniem kosztów ponoszonych przez stronę powodową (wynagrodzenie pracowników, koszty dojazdów, marża, itp.)

Pozwany mimo prawidłowego wezwania na rozprawę w dniu 22 października 2014 r. nie wdał się w spór i nie stawiał się na tę rozprawę

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Dnia 6 lutego 2013 r. pozwany A. M. zawarł z (...) S.A. w W. umowę pożyczki nr (...), zgodnie z którą otrzymał do wypłaty kwotę 1.500 zł. Ponadto zobowiązał się zwrócić stronie powodowej kwotę 156,60 zł tytułem opłaty przygotowawczej, kwotę 52,20 zł tytułem dodatkowej opłaty przygotowawczej, odsetki w wysokości 19 % w stosunku rocznym, czyli kwotę 53,77 zł. Jednocześnie zadeklarował chęć skorzystania z usługi obsługi pożyczki w domu i zgodził się uiścić z tego tytułu kwotę 771 zł. Zgodnie z umową pożyczkodawca był zobowiązany wobec pożyczkobiorcy do odbioru spłaty rat pożyczki w miejscu zamieszkania pożyczkobiorcy.

Dowód: umowa pożyczki k. 4-5.

Pozwany A. M. spłacił z tytułu powyższej umowy jedynie kwotę 260 zł. Strona powodowa zarachowała wpłatę dokonaną przez pozwanego w następujący sposób: 136,57 zł na kapitał pożyczki; 55,33 zł na odsetki umowne; 68,10 zł na spłaconą opłatę za obsługę pożyczki w domu. W związku z wypowiedzeniem umowy pożyczki saldo zadłużenia zostało pomniejszone o nienależne w części kwoty z tytułu ubezpieczenia (82,47 zł), odsetek (45,36 zł) oraz opłaty za obsługę pożyczki w domu (347,28 zł).

Dowód: fakt nie zaprzeczony przez pozwanego, informacja o stanie zadłużenia k. 8.

Pismem z dnia 14 sierpnia 2013 r. strona powodowa wypowiedziała pozwanemu umowę pożyczki nr (...).

Dowód: wypowiedzenie z dnia 14 sierpnia 2013 r. k. 6.

Pismem z dnia 21 lutego 2014 r. strona powodowa wezwała pozwanego do zapłaty należności z tytułu udzielonej pożyczki w kwocie 2.162,20 zł w terminie do 7 marca 2014 r. pod rygorem wszczęcia postępowania sądowego.

Dowód: pismo z dnia 21 lutego 2014 r. k. 7.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługuje na uwzględnienie jedynie w części.

Ustalając stan faktyczny w sprawie Sąd oparł się na dowodach z dokumentów przedłożonych przez stronę powodową, a które nie były kwestionowane przez stronę pozwaną.

Podstawę prawną rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie stanowi przepis art. 720 k.c., który stanowi, że przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości.

W przedmiotowej sprawie strony zawarły umowy pożyczki z dnia 6 lutego 2013 r. w której doprecyzowały wysokość pożyczki i sposób spłaty. Pozwany nie spłacił w całości pożyczki w wyznaczonym terminie, więc stronie powodowej należy się jej zwrot.

Natomiast Sąd uznał, iż nie należy się stronie powodowej część kwoty z tytułu opłaty za skorzystanie z usługi obsługi pożyczki w domu. Koszt obsługi pożyczki w miejscu zamieszkania pożyczkobiorcy jest kosztem związanym z wykonaniem umowy, a nie z jej zawarciem. Jest świadczeniem dodatkowym polegającym na tym, że pracownik pożyczkodawcy przychodzi w określonych datach do pożyczkobiorcy i odbiera od niego raty.

Zdaniem Sądu strona powodowa nie może żądać całości opłaty za obsługę pożyczki w domu, w przypadku, gdy pożyczka nie jest spłacana. Strona powodowa w pozwie wskazała, iż wysokość opłaty za obsługę pożyczki w miejscu

zamieszkania pożyczkodawcy wynika z uwzględnienia kosztów ponoszonych przez stronę powodową na realizację tej obsługi. Tak więc, gdy pracownik strony powodowej nie stawia się u pozwanego, bowiem ten zaniechał spłaty, strona powodowa nie ponosi żadnych kosztów.

Żądanie opłaty za obsługę pożyczki w domu, w sytuacji, gdy taka obsługa nie ma miejsca, jest zdaniem Sądu sprzeczne z postanowieniami przepisów art. 385¹ k.c. Przepis § 1 wyżej wskazanego artykułu stanowi, że postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nie uzgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Norma prawna zawarta w przepisie kolejnego paragrafu stanowi, że jeżeli postanowienie umowy zgodnie z § 1 nie wiąże konsumenta, strony są związane umową w pozostałym zakresie. Z kolei przepis art. 385¹ § 3 k.c. stanowi, że nie uzgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. W szczególności odnosi się to do postanowień umowy przejętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta. Natomiast przepis kolejnego paragrafu stanowi, że ciężar dowodu, że postanowienie zostało uzgodnione indywidualnie, spoczywa na tym, kto się na to powołuje. Zgodnie z przepisem art. 385² k.c. oceny zgodności postanowienia umowy z dobrymi obyczajami dokonuje się według stanu z chwili zawarcia umowy, biorąc pod uwagę jej treść, okoliczności zawarcia oraz uwzględniając umowy pozostające w związku z umową obejmującą postanowienie będące przedmiotem oceny. Zdaniem Sądu skonstruowanie zapisu umowy w ten sposób, iż w przypadku niespłacania pożyczki przez pożyczkobiorcę i braku kosztów związanych z koniecznością obsługi pożyczki w domu, pożyczkodawca w dalszym ciągu jest uprawniony do żądania całości opłaty za obsługę pożyczki w domu, jest sprzeczne z dobrymi obyczajami i nakłada obowiązek zapłaty przez konsumenta za świadczenie, którego nie otrzymał.

Ponadto, jeżeli opłata za obsługę pożyczki w domu miałyby być zupełnie oderwana od kosztów ponoszonych przez pożyczkodawcę, należałoby mieć na względzie, iż taki zapis zmierza do obejścia przepisów o odsetkach maksymalnych. Zgodnie z przepisem art. 359 § 2¹ k.c., maksymalna wysokość odsetek wynikających z czynności prawnej nie może w stosunku rocznym przekraczać czterokrotności wysokości stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego (odsetki maksymalne). Tym samym przedmiotowa opłata w oderwaniu od kosztów samej usługi, stawałaby się ukrytymi, wyższymi niż maksymalne, odsetkami od sumy pożyczonego kapitału. Postanowienie takie, jako zmierzające do obejścia prawa byłoby nieważne na mocy przepisu art. 58 § 1 k.c.

Tym samym stronie powodowej należało się wynagrodzenie jedynie za faktyczne wizyty w miejscu zamieszkania pozwanego.

Strona powodowa reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika nie wskazała jakichkolwiek dowodów na okoliczność liczby wizyt w domu pozwanego zgodnej z harmonogramem spłat.

Ustalając stan faktyczny, Sąd miał na względzie regulację przepisu art. 6 k.c., zgodnie z którą ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne (ciężar dowodu), a nadto przepisu art. 3 k.p.c., wedle którego strony i uczestnicy postępowania obowiązani są dokonywać czynności procesowych zgodnie z dobrymi obyczajami, dawać wyjaśnienia co do okoliczności sprawy zgodnie z prawdą i bez zatajania czegokolwiek oraz przedstawiać dowody.

Rzeczą Sądu nie jest zatem zarządzenie dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie ani też sąd nie jest zobowiązany do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 232 k.p.c.). Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.) spoczywa na stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne (art. 6 k.c.).

Wobec powyższego, Sąd przyjął jedyny pewny miernik liczby wizyt pracowników strony powodowej u pozwanej, mianowicie procentowy stosunek kwoty uiszczanego świadczenia do całości należnej kwoty. Należy mieć na względzie, iż pozwany był zobowiązany do zapłaty kwoty z tytułu pożyczki w wysokości 2.943,49 zł, a uiścił jedynie kwotę 260 zł, czyli 9 % należnej kwoty. Tym samym stronie powodowej należna była jedynie kwota 69,39 zł stanowiąca 9 % kwoty 771 zł będącej całością opłaty za obsługę pożyczki w domu. Strona powodowa pomniejszyła już saldo zadłużenia pozwanego o część opłaty za obsługę pożyczki w domu tj. o kwotę 374,28 zł. Tym samym od dochodzonego świadczenia, czyli kwoty 2.162,20 zł należało odjąć pozostałą jeszcze kwotę za obsługę pożyczki w domu w kwocie 327,33 zł, a która była nienależna. Kwota ta wynika z odjęcia od kwoty 771 zł kwoty należnej opłaty za obsługę pożyczki w domu tj. 69,39 zł oraz kwoty 374,28 zł odjętej już przez stronę powodową. W rezultacie pozostała do zapłaty kwota 1.834,87 zł i taką kwotę Sąd zasądził na rzecz strony powodowej.

Orzeczenie o odsetkach uzasadnia przepis art. 481 § 1 k.c. Stanowi on bowiem, że jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Wysokość odsetek reguluje przepis art. 481 § 2 k.c., który stanowi, że jeżeli stopa odsetek za opóźnienie nie była z góry oznaczona, należą się odsetki ustawowe. W przedmiotowej sprawie strona powodowa domagała się odsetek od dnia wytoczenia powództwa i od tej daty Sąd zasądził odsetki ustawowe.

W pozostałej części Sąd powództwo oddalił.

Ponieważ pozwana nie złożyła odpowiedzi na pozew, ani nie stawiła się na rozprawie, Sąd zgodnie z przepisem art. 339 § 1 k.p.c. wydał wyrok zaoczny.

Orzeczenie o rygorze natychmiastowej wykonalności uzasadnia z kolei przepis art. 333 § 1 punkt 3 k.p.c., który nakazuje, w przypadku wydania wyroku zaocznego, nadać rygor natychmiastowej wykonalności.

Rozstrzygnięcie o kosztach uzasadnia art. 100 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. Sąd dokonał stosunkowego rozdzielenia kosztów w częściach odpowiadających częściom, w jakich każda ze stron utrzymała się ze swoim roszczeniem w niniejszym postępowaniu. Na rzecz strony powodowej zasądzone zostało roszczenie w wysokości 85 % tego, czego się domagała. Poniesione przez stronę powodową koszty to: koszt opłaty sądowej w kwocie 100 zł, koszty wynagrodzenia pełnomocnika w kwocie 600 zł oraz koszt opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł.

Łącznie koszty poniesione przez stronę powodową wyniosły 717 zł. 85 % z tej kwoty to 609,45 zł. Pozwany nie poniósł żadnych kosztów. Od pozwanego na rzecz strony powodowej zasądzono więc kwotę 609,45 zł tytułem części kosztów postępowania.